

"Bu kitap, cinsel arzunun, kime karşı cinsel çekim duyup duymadığımız meselesinin son derece politik olduğunu ve mevcut sosyal adaletsizliklerden etkilendiğini çok etkileyici bir biçimde gözler önüne seriyor."

The Guardian

SEKS YAPMA HAKKI

AMIA SRINIVASAN

ÇEVİRİ: DAMLA GÖL

MUNDI

**SEKS
YAPMA
HAKKI**

AMIA SRINIVASAN

Mundi Kitap

Seks Yapma Hakkı, Amia Srinivasan

İngilizce aslından çeviren: Damla Göl

Right to Sex: Feminism in the Twenty First Century

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Bloomsbury Publishing Plc, Birleşik Krallık, 2021

© 2021, Amia Srinivasan

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mart 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Merin Sever

Editör: Çiçek Eriş

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Ata Uzuner

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul

Sertifika No: 52098

ISBN 978-625-6377-91-2

MUNDİ KİTAP

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

mundikitap.com

bilgi@mundikitap.com

Mundi Kitap, Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.

Sertifika No: 43514

SEKS YAPMA HAKKI

AMIA SRINIVASAN

SOSYOLOJİ

MUNDI

AMIA SRINIVASAN, Çağımızın önde gelen düşünürleri arasında yer alan Amia Srinivasan, Yale Üniversitesi'ndeki eğitiminden sonra Oxford'da felsefe doktorasını tamamladı. Oxford All Souls College'da Toplumsal ve Siyasal Kuram üzerine ders veren Srinivasan, Henry Chichele onuruna 1870 yılında oluşturulan "Chichele Profesörlüğü" konumuna ulaşan hem ilk kadın hem de ilk beyaz olmayan profesördür. *The New Yorker*, *The New York Review of Books*, *Harper's*, *The Financial Times*, *The New York Times* gibi mecralarda yazmayı sürdüren Srinivasan, ilk kitabı *Seks Yapma Hakkı*'yla *Sunday Times* Çoksatar Listesi'ne girmiş, National Book Critics Circle Award ve The Orwell Prize için kısa listeye kalmış, ayrıca Blackwell Yılın Kitabı Ödülü'nü kazanmıştır. Genç araştırmacılara yönelik olarak verilen Philip Leverhulme Ödülü'nü kazanan yazar, son olarak "felsefe alanındaki en orijinal katkı"yı sunan kitaplar için verilen Royal Institute of Philosophy Yılın Kitabı Ödülü'nü almıştır.

DAMLAM GÖL, 1989 yılında İstanbul'da doğdu. Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İngilizce Mütercim-Tercümanlık Bölümü'nde tamamladı, ardından İstanbul Üniversitesi Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimi aldı. Hem kurgu hem de kurgu dışı metinler çevirdi, ayrıca çeşitli yayınevleri için çeviri redaksiyonu ve son okuma yaptı. Ursula K. Le Guin, Anne Lamott, Natalie Goldberg ve Hope Mirrlees gibi yazarların kitaplarını Türkçeye kazandırdı.

Annem Chitra için...

İçindekiler

Önsöz	15
Erkeklere Karşı Komplö	21
Öğrencilerimle Porno Hakkında Konuşmak	61
Seks Yapma Hakkı.....	105
Toparlama: Arzu Politikaları	127
Öğrencilerinizle Yatmamanız Üzerine	157
Seks, Kapatılma, Kapitalizm.....	185
Teşekkür	227
Bibliyografya.....	229
Dizin.....	255

peşinden gittiğim şey:
enkazdı, enkazın hikâyesi değil
o şeyin kendisiydi, söylencesi değil

Adrienne Rich, "Gemi Enkazına Dalmak"

Önsöz

Feminizm bir felsefe, bir kuram, hatta bir bakış açısı değildir. Dünyayı tanınmayacak kadar değiştirecek politik bir harekettir. Şöyle sorar: Kadınların politik, toplumsal, cinsel, ekonomik, psikolojik ve fiziksel olarak ikincil konumuna son verilse nasıl olurdu? Şöyle cevap verir: Bilmiyoruz; deneyelim ve görelim.

Feminizm, kadının bir cinsiyet sınıfının üyesi olduğunu kabul etmesiyle başlar; yani “cinsiyet” adı verilen şeyi esas alarak daha düşük bir toplumsal statüye atanan bir insan sınıfının üyesidir kadın. Cinsiyetse doğal olduğu söylenen, politikadan önce de var olan, insanlığın kültür dünyasının üzerine inşa edildiği nesnel bir maddi zemindir.

Bu sözde doğal şeyi, yani “cinsiyet”i incelediğimizde zaten anlam yüklü olduğunu görürüz. Doğumda, bedenler “erkek” veya “kadın” olarak sınıflandırılır; ancak birçok bedenin bir kategoriye veya diğerine uyması için uzuvlarının kesilmesi gerekir ve yine birçok beden daha sonra verilen karara itiraz edecektir. Bu ilk ve temel bölünme, bir bedenin hangi toplumsal amaca atanacağını belirler. Söz konusu bedenlerin bir kısmı, yeni bedenler yaratmak, başka bedenleri yıkamak, giydirmek ve beslemek (sevgiden tabii, asla görev

icabı değil), diğer bedenleri iyi, zinde ve muktedir hissettirmek, diğer bedenlerin özgür hissetmesini sağlamakla yükümlüdür. O halde cinsiyet, doğal bir şeymiş gibi görünen kültürel bir şeydir. Feministlerin bize toplumsal cinsiyetten ayırt etmeyi öğrettiği “cinsiyet” aslında zaten kılık değiştirmiş toplumsal cinsiyettir.¹

İngilizcede *sex* kelimesi iki anlam taşır: “Cinsiyetli” bedenlerimizle yaptığımız “cinsellik” eyleminin de adıdır. Bazı bedenler, diğer bedenlerin seks yapması içindir. Bazı bedenler, zevk almak, sahiplenilmek, tüketmek, tapınmak, hizmet etmek, diğer bedenlerce onaylanmak içindir. Bu ikinci anlamdaki “cinsellik”in de doğal bir şey olduğu, politikanın dışında varlığını sürdürdüğü söylenir. Feminizm bunun da bir kurgu olduğunu ve bu kurgunun belirli çıkarlara hizmet ettiğini gösteriyor. Eylemlerin en mahremi olduğunu düşündüğümüz seks, gerçekte kamusal bir şeydir. Oynadığımız roller, hissettiğimiz duygular; kim veriyor, kim alıyor, kim talep ediyor, kim hizmet ediyor, kim istiyor, kim isteniyor, kim yararlanıyor, kim acı çekiyor: Tüm bunların kuralları biz dünyaya adım atmadan çok önce belirlendi.

Meşhur bir felsefeci bir keresinde bana seksle ilgili feminist eleştirilere karşı çıktığını çünkü sadece seks sırasında gerçekten politikanın dışında hissettiğini, gerçekten özgür hissettiğini söylemişti. Karısının buna ne diyeceğini sordum. (Karısına bizzat sordum, akşam yemeğine davet edilmemişti.) Bu, seksin özgür olamayacağı anlamına gelmez. Feministler uzun zamandır cinsel özgürlüğün hayalini kuruyorlar. Kabul etmeyi reddettikleri şeyse onun kırık dökük taklidi: Eşit olduğu için değil, her an her yerde yaşanabildiği için özgür olduğu söylenen seks. Bu dünyada cinsel özgürlük verili değil, elde edilmesi gereken bir şeydir ve her zaman eksiktir. Daha özgür bir cinselliğin hayalini kuran Simone de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'te şöyle yazmıştı:

Hiç kuşku yok ki kadının özerkliği, erkekleri pek çok sınırdan kurtaracağı gibi pek çok kolaylıktan da mahrum edecektir. Şüphesiz cinsellik serüvenini yaşamamanın, yarının

1. Bkz. Judith Butler, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, Routledge, Londra, 2010 [1990], s. 10. [*Cinsiyet Belası: Feminizm ve Kimliğin Altüst Edilmesi*, çev. Başak Ertür, Metis Yayınları, İstanbul, 2008. s. 50.]

dünyasında yitip gidecek olan belirli biçimleri vardır; ama bu, sevginin, mutluluğun, şiirin, düşün o dünyadan sürüleceği anlamına gelmez. Hayal gücü yoksunluğumuzun her zaman geleceği ıssızlaştırdığını gözden kaçırmayalım... cinsiyetler arasında, hakkında hiçbir fikrimizin olmadığı yeni tensel ve duygusal ilişkiler doğacaktır... Erkekle kadın somut olarak benzer olsalar, âlemlerin, sefahatin, esrimenin, tutkunun olanaksız olacağını ileri sürmek saçmadır. Tenle tını, anla zamanı, içkinliğin baş dönmesiyle aşkınlığın çağrısını, hazzın mutlaklığıyla unutuşun yokluğunu karşı karşıya getiren çelişkiler hiçbir zaman ortadan kalkmayacaktır; gerilim, parçalanma, sevinç, varoluşun yenilgisi ve zaferi her zaman cinsellikte maddeleşecektir... tam tersine, insan çiftinin gerçek biçimine kavuşması, insanlığın yarısının köleliğinin ve onun getirdiği tüm bir ikiyüzlülük sisteminin ortadan kalkmasıyla mümkün olacaktır.¹

Seksin gerçekten özgür olması için ne gerekir? Henüz bilmiyoruz, deneyelim ve görelim.

Farklı bir dünya umuduyla hayat bulan bu makaleler, mevcut dünyadaki cinselliğin politikası ve etiği hakkındadır. Temelleri cinselliği politik bir olgu, doğrudan toplumsal eleştirinin sınırları içinde bir yapı olarak düşünmekten korkmayan eski bir feminist geleneğe uzanır. Simone de Beauvoir ve Alexandra Kollontai'dan bell hooks, Audre Lorde, Catharine MacKinnon ve Adrienne Rich'e kadar bu geleneğin kadınları, seks etiğini "rıza"nın dar parametrelerinin ötesinde düşünmeye sevk ediyor bizi. Bir kadının *evet*'inin arkasında hangi güçlerin yattığını; rıza gösterilmesi gereken bir şey olan seksle ilgili neler söylediğini; zaman içinde bu "rıza" kavramına nasıl da taşıyamayacağı kadar çok ruhani, kültürel ve yasal ağırlık verdiğimizizi sorgulamaya zorluyorlar. Ve bizden daha özgür bir cinsellik hayalinde onlara katılmamızı istiyorlar.

1. Simone de Beauvoir, *The Second Sex*, çev. Constance Borde ve Sheila Malovany-Chevalier, Vintage, New York, 2011 [1949], s. 765-6. [*İkinci Cinsiyet*, Cilt 2. çev. Gülnur Acar Savran. Koç Üniversitesi Yayınları, 2021, s. 446-447.]

Bu makaleler 21. yüzyıl için cinselliğin politik eleştirisini yeniden yapmaya çalışıyor ve şunları hedefliyor: cinselliğin ırk, sınıf, engellilik, milliyet ve kast sistemiyle olan karmaşık ilişkisini ciddiye almak; internet çağında cinselliğin ne hale geldiğini düşünmek; cinsellik sorunlarına yönelirken kapatma yanlısı kapitalist bir devletin gücüne başvurmanın ne anlama geldiğini sormak.

Yazdığım makaleler büyük ölçüde ABD ve Birleşik Krallık'taki durumlarla alakalı; Hindistan'a da biraz değindim. Bu durum kısmen kendi geçmişimin bir yansıması. Ama aynı zamanda bilinçli bir seçim. Yazdığım makaleler, onlarca yıldır dünya çapında feminizmin en görünür ve en güçlü biçimi olan İngilizce ana akım feminist düşünce ve pratiği eleştiriyor. (Elbette İngilizce konuşulan ana akımın dışında çalışan feministler, kendileri veya toplulukları için hiçbir zaman görünmez ya da "marjinal" olmadılar.) Bu egemenliğin son zamanlarda gerilediğini yazabilmek güzel; özellikle de feminist güçlerin son zamanlardaki en canlandırıcı ifadelerinin İngilizce konuşulan çevrelerin dışından geldiğini düşünürsek. Bu metni kaleme aldığım dönemden birkaç örnek vereceğim: Sağcı koalisyon hükümetinin kürtaj konusunda gitgide daha fazla yasal kısıtlama uyguladığı Polonya'da feministler, beş yüzden fazla şehir ve kasabada protestolar yaparak ülke çapında genel bir ayaklanmaya öncülük etti; Arjantin'de feministlerin "*Ni una Menos*" ("Bir kişi daha eksilmeyeceğiz") sloganı altında beş yıldır düzenlediği kitlesel yürüyüşler, Kongre'yi kürtajı yasal hale getirmeye zorlarken, kürtajın büyük ölçüde yasa dışı görüldüğü Brezilya, Şili ve Kolombiya'daki feministler, Arjantin'dekilerle aynı yolu izlemek için örgütleniyorlar; Sudan'da kadınlar Ömer el-Beşir'in diktatörlük rejimini deviren devrimci protestolara önderlik etti ve kadınların, direniş gruplarının ve dinî azınlıkların Sudan'daki geçiş hükümetine eşit şartlar altında dahil edilmesini Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden talep eden de yirmili yaşlarının başında genç bir Sudanlı feminist olan Alaa Salah oldu.¹

Bazı konularda –seks işçilerinin hakları, hapis ve kapatma politikalarının yıkıcılığı, çağdaş cinselliğin patolojileri– bu makaleler

1. Bu son gelişmelerden bazılarıyla alakalı bir tartışma için bkz. Verónica Gago, *Feminist International: How to Change Everything*, çev. Liz Mason-Deese, Verso, New York, 2020.

son derece sert ve kararlıdır. Ancak diğer konularda biraz kararsızlar, yoğun ve zor bir konuyu daha kolay bir şeye indirgemeye isteksizler. Feminizm durmaksızın doğruyu söylemelidir, özellikle de kendisi hakkında. (Emek tarihçisi David Roediger'e göre, "kendi kendine dürüstçe konuşan" radikal bir hareket, "'iktidara doğruyu söylemek'ten çok daha önemli bir faaliyettir.'")¹) Feminizm, çıkarların her zaman bir noktada birleşeceği; planlarımızın beklenmedik, istenmeyen sonuçları olmayacağı; politikanın bir teselli yeri olacağı hayaline teslim olamaz.

Geçen yüzyılda bu konu hakkında konuşan feminist biliminsanı ve aktivist Bernice Johnson Reagon, gerçekten radikal bir politikanın –yani koalisyon politikasının– kendi üyelerine yuva olamayacağı konusunda uyarmıştır:

Koalisyon çalışması evinizde yapılan bir iş değildir. Koalisyon çalışmaları sokaklarda yapılmalıdır... Ve rahat edeceğinizi sanmayın. Bazıları böyle bir ortaklığa dahil olacak ve koalisyonun başarısını oraya vardıklarında kendilerini iyi hissedip hissetmediklerine göre değerlendirecekler. Aslında bir koalisyon aramıyorlar; ev arıyorlar! İçinde süt olan bir biberon ve meme ucu arıyorlar, ki o da koalisyonda olmaz.²

Reagon'a göre, çoğu feminizm yaklaşımının dışlayıcı çelişkilerine yol açan şey, politikanın mükemmel bir yuva –tam bir aidiyet yeri, kendi deyimiyle bir "rahim"– olması gerektiği inancıdır. Bir "yuva" olarak tasavvur edilen feminizm, gerçeklerden önce ortaklıkta ısrar eder, hanesindeki saadete zarar verecek herkesi bir kenara iter. Gerçekten kapsayıcı bir politika, rahatsız edici, güvensiz bir politikadır.

Bu makalelerde, gerekli oldukça, rahatsızlık ve kararsızlık içinde kalmaya çalışıyorum. Bu makaleler bir yuva sunmuyor. Ama

1. David R. Roediger, *The Wages of Whiteness: Race and the Making of the American Working Class*, Verso, New York, 2007 [1991], s. X.

2. Bernice Johnson Reagon, "Coalition Politics: Turning the Century" [1981], *Home Girls: A Black Feminist Anthology*, Barbara Smith (yay. haz.), Kitchen Table: Women of Color Press, New York, 1983, 356-68, s. 359.

umarım bazıları için bir tanınma ve kabul edilme alanı sunarlar. Makalelerimi birlikte veya tek başlarına okunsunlar diye yazdım. Kimseyi herhangi bir şeye ikna veya razı etmeye niyetli değiller, gerçi etseler bu beni üzmezdi. Bunun yerine, birçok kadının ve bazı erkeklerin zaten bildiği şeyleri kelimelere dökme girişimimi temsil ediyorlar. Bu her zaman feminizmin yöntemi olmuştur: Kadınlar, söylenmeyeni, daha önceden söylenemeyeni dile getirmek için kolektif olarak çalışırlar. Feminist teori, en iyi haliyle, kadınların kendi başlarına kaldıklarında ne düşündüklerine; grev sırasında, montaj hattında, bir köşe başında ve yatak odasında birbirlerine ne söylediklerine; kocalarına, babalarına, oğullarına, patronlarına ve binlerce kez seçilmiş yetkililere ne söylemeye çalıştıklarına dayanır. Feminist teori, en iyi haliyle, kadınların kendi hayatlarına dair yine kendi mücadelelerinde saklı olasılıkları açığa çıkarır ve bu olasılıkları daha da yakınlaştırır. Ancak feminist teori çoğu zaman kadınların hayatlarındaki detayları göz önüne almaz, onlara hayatlarının gerçekte ne anlama geldiğini yukarıdan bakarak söyler. Böyle kendinden emin iddialar çoğu kadının işine yaramaz. Yapacak çok iş var.

Oxford, 2020

Erkeklerle Karşı Komplo

Haksız yere tecavüzle suçlandığına epey emin olduğum iki erkek tanıyorum. İlki, zengin bir genç adamdı; kredi kartı hırsızlığı yapan ve o sırada polisten kaçmaya çalışan çaresiz durumdaki bir genç kadın tarafından suçlanmıştı. Tecavüz ithamı, daha büyük bir sahtekârlığın parçasıydı sadece. Adam, iddia edilen tecavüz gerçekleştiğinde kadının söylediği yerde değildi, kadının ifadesi haricinde tecavüz kanıtı yoktu ki onun da söylediklerinin çoğunun yanlış olduğu ortaya çıktı. Adam hiçbir zaman tutuklanmadı ya da hüküm giymedi ve en başından beri polis ona her şeyin yoluna gireceğine dair güvence verdi.

Diğer adamsa ciğeri beş para etmez biri: narsist, çekici, manipülatif ve yalancı. Sekse ulaşmak için her türlü zorlayıcı yöntemi kullandığı biliniyor, tabii yasal olarak tecavüz tanımına giren türden olanları değil. Seks yaptığı kadınlar (genç, vaktinden evvel gelişmiş, kendine güvenen) rıza gösteriyor; kadınlara aslında kendisinin baştan çıkarılan taraf olduğunu hissettiren biri, bu kadınların yaşananlarda kendisine kıyasla çok az etkisi olsa da bütün güç ve yetki onlardaymış düşüncesi yaratıyor. (“Beni o baştan çıkardı” elbette tecavüzcüler –ve pedofiller– tarafından sıkça kullanılan bir savunmadır.) Yıllar sonra bu kadınlardan biri, adamın davranışlarındaki örüntüyü çözüp gerçekte nasıl biri olduğunu anlayınca onu cinsel saldırıyla suçladı; ama adamı tanıyanlara göre, kadın sadece adamın ona yaşattıklarına kar-

şılık –kullanıldığı, manipüle edildiği ve kendisine yalan söylendiği için– yasal bir kılıf arıyor olabilirdi. Belki tüm bunlarla kalmayıp ona gerçekten saldırmıştı. Ama kanıtlar aksini gösteriyordu. Adam meslek ahlakına aykırı, pervasız davranışları nedeniyle işinden istifaya zorlanmış olsa da, hiçbir zaman tecavüzle suçlanmadı. Duyduğum kadarıyla (şimdilerde yeniden iş sahibi olan) hayatına kaldığı yerden aynı şekilde devam ediyor; tabii şimdi daha dikkatli ve sessizce atıyor adımlarını, ayrıca inandırıcı inkâr konusunda daha tecrübeli. Bugünlerde kendini feminist olarak tanımlıyor.

Tecavüz edildiğini bildiğim kadınların sayısıysa ikiden fazla. Bu hiç şaşırtıcı değil. Erkekleri haksız yere tecavüzle suçlayan kadınlardan çok daha fazlası tecavüze uğruyor. Bir istisna dışında, tanıdığım kadınların hiçbiri suç duyurusunda bulunmadı ya da polise başvurmadi. İkimiz de üniversitedeyken bir arkadaşım beni aramıştı ve tanıdığı bir adamın, bir arkadaşının arkadaşının, grupça dışarı çıktıkları bir akşamüstü yurttaki boş, ortak odalardan birindeki bardo masasının orada takılırken onu birlikte olmaya zorladığını söylemişti. Arkadaşım hayır demiş, direnmiş ve en sonunda onu itip uzaklaştırmış. Akşam sosyalleşmesi de kaldığı yerden devam etmiş. Beni arama amacı bu şeyin (biz buna *tecaviiz* dememiştik) yaşandığını kabullenebilmektir.

Bazı erkekler haksız yere tecavüzle suçlanıyor; bunu inkâr etmenin bize faydası yok. Ancak asılsız suçlamalar nadir. Cinsel saldırı ihbarlarına ilişkin şimdiye kadar yapılmış en ayrıntılı çalışma, Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı tarafından 2005 yılında yayımlandı ve 15 yıllık bir zaman zarfında yapılan 2.643 tecavüz ihbarının yalnızca yüzde 3'ünün “muhtemelen” veya “büyük olasılıkla” uydurma olduğunu ortaya koydu.¹ Yine de Britanya polisi, aynı dönemde memur-

1. Liz Kelly, Jo Lovett ve Linda Regan, “A Gap or a Chasm?: Attrition in reported rape cases”, Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı Araştırması 293, Londra, 2005: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20100418065544/homeoffice.gov.uk/rds/pdfs05/hors293.pdf>, s. 50. Bu araştırma ve bahsetmeye devam edeceğim Ulusal Beraat Kayıtları, Sandra Newman'ın “What Kind of Person Makes False Rape Accusations?” başlıklı makalesi sayesinde dikkatimi çekti. [Quartz (11 Mayıs 2017) <https://qz.com/980766/the-truth-about-false-rape-accusations/>] Kayıtları kullanma konusundaki tavsiyeleri için Newman'a teşekkür ederim.

larının kişisel yargısına dayanarak bu raporların iki katından fazlasını –yüzde 8’ini– asılsız olarak sınıflandırmıştı.¹ 1996’da FBI da ABD genelindeki polis departmanlarından toplanan “asılsız” veya “uydurma” cebren tecavüz şikâyetlerinin yüzde 8 oranında olduğunu bildirdi.² Hem Britanya’da hem de ABD’de, yüzde 8’lik bu oran büyük ölçüde polis memurlarının tecavüz mitlerinden kolayca etkilenmesinin bir sonucuydu; her iki ülkede de polis memurları, fiziksel bir mücadele olmamışsa, işin içine silah girmemişse, yahut itham eden kişinin sanıkla önceden bir ilişkisi olmuşsa, böyle bir ihbarı asılsız kabul etme eğilimindeydi.³ 2014’te Hindistan’da açıklanan rakamlara göre, Delhi’de bir önceki yıla ait tecavüz ihbarlarının yüzde 53’ü yalandı; bu istatistik Hintli erkek hakları aktivistleri tarafından güle oynaya kullanıldı. Ancak “yalan” ihbar tanımı, Hindistan’da tecavüz için yasal ölçütü karşılamayanlar bir yana, mahkemeye hiç ulaşmamış tüm davaları kapsayacak şekilde genişletilmişti⁴ – Hintli evli kadınlarından yüzde 6’sının bildirdiği evlilik içi tecavüz vakaları da bu orana dahildi.⁵

Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı araştırmasına göre, polis 2.643 şikâyetten 216’sının uydurma olduğuna kanaat getirmiş. Bu 216 vaka, müştekiler toplam 39 şüphelinin ismini vermiş; bu şüphelilerden altısı tutuklanırken ikisi hakkında suç duyurusunda bulunulmuş, her iki vakada da suçlamalar sonunda düşmüş. Dolayısıyla, son tahlilde, İçişleri Bakanlığı’nun polisin yalnızca üçte biri kadar yanlış suçlama hesapladığı göz önünde bulundurulursa, tecavüz ihbarlarının yalnızca yüzde 0,23’ü yanlış tutuklamaya yol açtı ve teca-

1. Kelly vd., “A Gap or a Chasm?”, s. 47. Çalışma, bu daha yüksek yüzde 8 rakamının bile “çalışmada görüşülen polis memurları tarafından tahmin edilen yanlış ihbarların sayısından çok daha az” olduğunu belirtmektedir (agy, s. XI).

2. ABD Federal Soruşturma Bürosu, *Crime in the United States 1996, Section II: Crime Index Offenses Reported, 1997*: <https://ucr.fbi.gov/crime-in-the-u.s/1996/96sec2.pdf>, s. 24.

3. Bruce Gross, “False Rape Allegations: An Assault on Justice”, *The Forensic Examiner*, Cilt 18, Sayı 1, 2009, s. 66-70, s. 66; Kelly vd., ‘A Gap or a Chasm?’. İçişleri Bakanlığı raporu, “Mağdur ve fail arasında nispeten daha yüksek derecede bir tanıdıklığın, davaların yanlış olarak nitelendirilme olasılığını azalttığı” sonucuna varmıştır (s. 48). Aynı zamanda görüşülen birkaç polis memuru, iddia edilen failleri tanıyan kadınlara inanmamaya kişisel olarak meyilli olduklarını itiraf etti.

4. Joanna Jolly, “Does India Have a Problem With False Rape Claims?”, *BBC News*, 8 Şubat 2017: <https://www.bbc.co.uk/news/magazine-38796457>.

5. Hindistan Sağlık ve Aile Refahı Bakanlığı, “National Family Health Survey (NFHS-4)”, 2015-2016: <https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR339/FR339.pdf>, s. 568.

Seks yapmak bir "hak" mı? Herkesin seks yapma hakkı var mı?

Ya da herkesin sevişme "imkân"ı mevcut mudur?

Kim kimle sevişebilir, kimle sevişemez?

Seks için rıza yeterli midir? Üretilen rıza ile içten gelen istek aynı kefeye konabilir mi?

Seks üzerine düşünmek gerekli ama zor; seks hakkında konuşmaksa daha da zor... İşin bir yanı hayatın tuzu biberi sayılabilecek cinsten: cinsel çekim, içgüdüler, arzu, tutku ve istek... Madalyonun diğer yüzü ise güç ilişkileri, tahakküm, istismar gibi hem kişisel hem de toplumsal meselelere işaret ediyor. Üstelik seksin nasıl algılandığı çağdan çağa, toplumdaki topluma değişiyor, haliyle mesele iyice karmaşıklaşıyor!

Amia Srinivasan, **Seks Yapma Hakkı**'nda seksi tüm karmaşıklığıyla, toplumsal cinsiyet, sınıf, ırk ve güçle olan ilişkisi içinde ele alıyor. Hem artık kendimizi seks üzerinden tanımlayabildiğimiz, kimi sevip kimle sevişebileceğimiz hakkında daha çok düşündüğümüz hem de cinsel suçlara karşı #MeToo hareketi gibi kitlesel hareketler oluşturabildiğimiz dünyamızda seksin bugünkü anlamının izini sürüyor; ayrımcılık ve tercih, pornografi ve özgürlük, tecavüz ve ırksal adaletsizlik, ceza ve sorumluluk, öğrenciler ve öğretmenler, zevk ve güç arasındaki endişe verici ilişkileri tartışıyor.

Oxford Üniversitesi'nde 1870 yılında Henry Chichele onuruna oluşturulan Chichele Profesörlük Kürsüsü'nün ilk kadın ve ilk beyaz olmayan toplumsal ve siyasi teori akademisyeni Amia Srinivasan, seks politikalarını tartışma tarzımızı da, bu alandaki sorunları tartışmaktan kaçınma şeklimizi de altüst ediyor.

Seks Yapma Hakkı, özgür olmanın ne anlama gelebileceğini sorgulayan bir provokasyon ve bir vaat.

mundikita.com

mundikita

mundikita

mundikita

sosyoloji

ISBN 978-625-6377-93-2

9 786256 377912